

Interview

Vriendelijk, betrokken en toegankelijk. Maar ook gevoelig voor cijfers en aantallen, hetgeen rigoureuze reorganisaties in gang zet. Het zijn beelden die leven in ons bisdom als het gaat om vicaris-generaal mgr. drs Martin de Groot. Deze maand viert hij zijn 50-jarig priesterjubileum. Al een halve eeuw zet hij zich met hart en ziel in voor ons bisdom. Reden genoeg dus voor een gesprek. Niet over hoe het was, wel over hoe het kan worden!

Mgr. De Groot: "De boodschap van de kerk roept op tot onderlinge verbondenheid en betrokkenheid."

Vicaris-generaal Martin de Groot viert gouden priesterfeest:

"Ik hoop dat de presentie van onze kerk iets fonkelends krijgt"

Collega's op het bisdom weten het allang: wie iets wil weten over het bisdom en de mensen die er wonen en werken, die vraagt het aan mgr. De Groot. Hij heeft vrijwel vanaf het begin van zijn leven als priester 'aan tafel gezeten' bij het bestuur van het bisdom: "Je deelt in de zorg van de bisschop voor zijn Kerk. Dat geeft je een bepaalde houding mee die doorspeelt tot op de dag van vandaag. Ik denk dat ik dat het beste kan omschrijven als: 'meeleven met de Haarlemse kerk, met de parochies, de pastores en de gelovigen.'

Presentie van het Evangelie

Mgr. de Groot maakte de hoogtijdagen van de Kerk mee, maar ook de veranderingen van de afgelopen jaren: "Ik zie een ontwikkeling van een volkskerk naar een keuzekerk. Ik lig eerlijk gezegd niet wakker van het feit dat er minder mensen naar de kerk komen. Het gaat mij om de kwaliteit van het geloof, om kerkbetrokkenheid en getuigenis. Een kleine, op het Evangelie betrokken groep kan waardevoller zijn dan een groot leger gelovigen dat louter uit gewoonte naar de kerk komt." Daarmee raken we een belangrijke drijfveer van de vicaris-generaal: "Het gaat mij om de presentie van het Evangelie in onze wereld. Dat zie ik als mijn levensopdracht. Die stopte niet op mijn 65^e en die stopt nu ook niet op mijn 76^e."

"Ik zou een Kerk met zeggingskracht willen," aldus mgr. De Groot. "Dat betekent dat de gelovigen en pastores dienstbaar zijn aan hun geloof, dat ze hun

zelfvertrouwen en fierheid herwinnen omdat ze zich realiseren dat ze iets kostbaars in handen hebben. Ik denk dan aan ons geloof in de Verrijzenis en de overtuiging dat de Heilige Geest ons begeleidt. Daarbij moeten we niet bang zijn na te denken over nieuwe vormen waarin we die boodschap kunnen aanbieden. Binnen het bisdombestuur denken we bijvoorbeeld na over het creëren van spirituele centra, zoals in het voormalige Julianaklooster in Heiloo. Ik denk ook aan De Tiltenberg in Vogelenzang, waar het Bonifatius-instituut is gestart. Mensen die zich willen verdiepen in hun geloof, kunnen hier studeren. Mijn droom is dat er een aantal centra komt in ons bisdom waar mensen zichzelf beproeven op creativiteit, op nieuwe vormen om in contact te komen met de samenleving. Mensen kunnen dan op verschillende manieren geraakt worden en zelf kiezen hoe ze hun relatie met de Kerk willen vormgeven." Dat vraagt van de Kerk en haar medewerkers veel creativiteit en nieuwe invalshoeken: "Ik hoop dat de Kerk weer naar buiten treedt, weer gaat aanreiken. Als je gelooft in je eigen boodschap, wil je die ook uitdragen aan anderen. Ik hoop dat de presentie van onze Kerk iets fonkelends zal krijgen. Ik ben ervan overtuigd dat mensen daarop zullen reageren," aldus de jubilaris. In dit verband noemt hij ook de diaconie: "Ook daar geldt mijn hoop dat we nieuwe vormen vinden om dienstbaar te zijn aan de samenleving. We hebben al diverse mooie voorbeelden van diocesane diaconale projecten, zoals het opvanghuis voor jongeren in Hoorn, de voedselbanken in diverse parochies,

het opvanghuis in Haarlem voor volwassenen die een time-out nodig hebben en nu in Almere de opvang voor jonge mensen die in de criminaliteit dreigen te belanden. Als Kerk kun je dus wel degelijk aanwezig zijn in de samenleving!"

Reorganisatie

Om de Kerk te laten voortbestaan, moeten we streven naar een levendige keuzekerk, die kleiner is, maar wel duidelijk aanwezig in de samenleving, vindt de vicaris-generaal. Daarvoor moeten we het wel aandurven op een andere manier naar ons bisdom te kijken: "We beschikken over 80.000 zitplaatsen in alle kerken samen, altijd bedoeld om verschillende keren per weekend bezet te zijn, maar slechts 35.000 plaatsen worden een keer per week gebruikt. Veel plaatsen blijven onbezet. Dat is financieel nauwelijks nog op te brengen, zeker niet op langere termijn. We teren in op ons vermogen en het is slechts een kwestie van tijd voor het geld echt op is." Om faillissementen in de toekomst te voorkomen, is een reorganisatie nodig: "Ik begrijp heel goed hoe moeilijk dit in parochies ligt," zegt mgr. De Groot. "Ze vinden het bisdom een koele rekenmeester, die geen rekening houdt met mensen en hun geschiedenis. Ik denk echter dat we ook realistisch moeten zijn en rekening moeten houden met de generaties die ná ons komen: de jaren van de volkskerk liggen achter ons en we kunnen het ons simpelweg niet permitteren gebouwen in stand te houden die onvoldoende worden gebruikt."

Is er wel behoefte aan zo'n kleine keuzekerk in onze gesecculariseerde samenleving? Mgr. De Groot: "Op het eerste gezicht lijkt het alsof onze samenleving wordt gekenmerkt door platheid en individualisme, maar ik merk dagelijks dat er veel mensen zijn die iets van hun leven willen maken. Het is verrassend hoeveel mensen in God geloven of tenminste in 'iets'. En veel mensen bidden regelmatig. Deze groep zoekt naar verdieping. Vanuit mijn geloof in het Evangelie van Jezus Christus ben ik ervan overtuigd dat de R.-K. Kerk voor hen een boodschap heeft." De Kerk draagt de boodschap van God. Voor mgr. De Groot is dat een boodschap van liefde, hoop en vertrouwen: "Van onderling respect dus," vult hij aan. "Wij ontvangen liefde, hoop en vertrouwen van God, maar de boodschap van de Kerk roept ook op tot onderlinge verbondenheid en betrokkenheid." Hij draagt dat ook zelf: "Ik doe mijn uiterste best deze boodschap van liefde en vertrouwen als leidraad te houden. Ik luister zorgvuldig naar het verhaal van mensen en zoek altijd in verbondenheid met hen naar een oplossing. Ik wil mensen respecteren in hun eigen verantwoordelijkheid." Er is dus na 50 jaar nog veel werk te doen: een pijnlijke, maar onontkoombare reorganisatie en de weg zoeken naar een kleine, vitale keuzekerk: "Zolang de bisschop vindt dat ik daaraan een bijdrage kan leveren, wil ik beschikbaar blijven", zegt de jubilaris. ■

Interview: Margot de Zeeuw